

13.

ARBEJDSKOMMISSIONEN.

Udbyttedeling.

Holland.*)

Udbyttedeling praktiseres i et vist Antal hollandske Virksomheder, men har dog ikke vundet nogen særlig Udbredelse i Holland. Medvirkende hertil menes det at have været, at den hollandske Lov om Arbejdskontrakter i sin Artikel 1638-E fastsætter, at i Tilfælde, hvor en Arbejders Betaling delvis bestaar af et Beløb, der er afhængig af visse Poster i Arbejdsgiverens Bøger, er Arbejderen berettiget til at undersøge Virksomhedens Regnskaber. Denne Bestemmelse har efter det hollandske Arbejdsdepartements Mening haft den Virkning at modarbejde saadanne Dividendeudbetalinger og har bevirket, at de er blevet erstattet af Betalingsformer, der mere har Karakteren af Gratialer.

Efter Udtalelserne i den engelske Rapport af 1914 synes Systemet i Almindelighed at være anset for at have fungeret tilfredsstillende i de mindre Virksomheder, som ikke er i Enkeltmands Besiddelse; i saadanne Tilfælde antager man, at det har fremmet Harmonien imellem Arbejdsgiveren og Arbejderne.

Rapporten tilføjer imidlertid, at det maa erindres, at i de Virksomheder, i hvilke et Sameje-System er gennemført, er Arbejdsbetingelserne i Almindelighed meget gunstige. De betaler i Reglen de højeste Lønninger; i mange Tilfælde er Arbejdstiden betydeligt kortere end i andre lignende Virksomheder. Endelig stiller de sig i mange Tilfælde ogsaa imødekommende med Hensyn til Fridage, Sygdomstilfælde, Pension og lign.

Indenfor de største industrielle Foretagender er Systemet hidtil (d. v. s. indtil 1914) blevet prøvet i et saa begrænset Omfang og i en saa ufuldendt Form, at det ikke tillader nogen bestemt Slutning med Hensyn til Anvendeligheden indenfor saadanne Virksomheder.

Staten har ikke under nogen Form søgt at fremme Udbyttedeling.

I. Statistik.

Der foreligger ingen særlig Statistik vedrørende de Virksomheder, der har indført et Udbyttedelings-System. Af det foreliggende Materiale synes det imidlertid at fremgaa at et *egentligt* Udbyttedelings-System — hvorved bortses fra Tilfælde, hvor der ydes Arbejdere og Funktionærer Tantième, Gratialer o. s. v., der ikke absolut sættes i Forhold til Virksomhedens Udbytte — er gennemført i omkring 20 hollandske Virksomheder. En af

*) Oplysningerne stammer fra følgende Kilder:

- 1) Afsnittet „Holland“ i den af det engelske Arbejdsministerium i 1914 udgivne Rapport om Udbyttedeling og Arbejder-Kooperation („Report on Profit-Sharing and Labour Co-Partnership abroad“).
- 2) en af Directeur-Generaal van der Arbeid i 1921 offentliggjort supplerende Oversigt.
- 3) en i Ugeskrift „Handelsberichten“ — der udgives af Ministeriet for Arbejde, Handel og Industri under Medvirken af Udenrigsministeriet — i 1924 indeholdt Artikelserie, forfattet af en hollandsk Embedsmand Th. C. Geudeker.